

ଉତ୍ସାହପୂର୍ବକ ।

ପଦମ ବଲ୍ଲୀଶାସନ ଶ୍ରୀମାନ୍ ଶ୍ରୀବ୍ରହ୍ମବଳ୍ଲୀମହାପାତ୍ର
 ତମ୍ବିହାର ମହାଶୟ ଚରଣବେଷ୍ଟ ।

[ବୈଦେଶିକ, ବାଘ, କଞ୍ଚା ।]

ସାମାର୍ଜିକ ବ୍ୟୟନ ।

ଅସୁସ୍ଥ ! ଯୌବନ ଏବଂ ଧନ - ସମ୍ପତ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟେକେ
ଯେପରି କଳ୍ପାଣୁପ୍ରଦ, ସେହିପରି ବନ୍ଧ୍ୟ ଅନ୍ଧାର
କାରଣ ; ଅପରିଣାମଦଣ୍ଡୀ ଯୁବକମାନେ କୁଚରସ
ଏବଂ ଗୁଣ୍ଡକାରମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ସର୍ଜିତା ଅବେଶ୍ଚିତ
ହୋଇ ରହିଲେ ପରେ ଦୀରୁଣ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା
ଭୋଗକରିଥାନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ ଧନ ଓ ଯୁବକ
ହୋଇମଧ୍ୟ ଉକ୍ତ ଉତ୍ସବ ଯୋଗରୁ ମୁକ୍ତ
ସେମାନେ ପ୍ରକୃତ ମନୁଷ୍ୟପଦ ବାଚ୍ୟ । କିନ୍ତୁ
ଯଥାର୍ଥ କହିଅଛନ୍ତି —

ଧକନୋହସି କରୁଛାନ୍ତା ଯୁବାନୋହସି ନଚେଲାଃ

ପ୍ରଭବୋଽପ୍ୟପ୍ରମତାଽସ୍ତେ ମହାମହମଣାଲିନଃ ।

ତୁମ୍ଭେ ଚରଣର ବିଶୁଦ୍ଧଭାରଣା, ସାତ୍ତ୍ୱିକ
ଭାବରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ, ଦେଶପ୍ରତି ପ୍ରୀତିଭାବ

ପୌଷଣ, ଶୁଭୁକ୍ତମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଭକ୍ତ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଏବଂ
ନାନାଦି ସଦ୍‌ଗୁଣ ସଂଗ୍ରହ ଓ ପାଠକର ଶ୍ରଦ୍ଧାକୁ ନି
ବିରଦାବସ୍ଥାରେ ସଦା ଅନୁରକ୍ତ । ଏହିସବୁ କାରଣରୁ
ମୁଁ ସରମ ପ୍ରୀତହୋଇ ଏହି “ହିର ମନ୍ଦିର” ଗ୍ରନ୍ଥ
ତୁମ୍ଭ ନାମରେ ଉତ୍ସର୍ଗ କଲି । ଅଶାନ୍ତରେ ଏହାକୁ
ସଂଗ୍ରହ କରିବେ ପ୍ରାୟଶଃ କରବ ।

ଶୁଭଚିନ୍ତକ

ଶ୍ରୀନୀଳମଣି ବିଦ୍ୟାବତ୍ସ

ହରିମନ୍ଦିର ।

ଦିଷ୍ଟୁରକ୍ରମ୍ୟଥାସାକ୍ଷୀ ହାବ ନିସ୍ତାର - ଦାରଣୀ
ଗୃହଣୀ ସ୍ବଚ୍ଛଦେ ଯସ୍ତ ତତ୍ତ୍ବେବ ରମତେହରଃ । ୧ ।

ମୂର୍ତ୍ତିମୟ ଦିଷ୍ଟୁରକ୍ରମ୍ୟ ସମୟା ଗୃହଣୀ
ବିଚ୍ଚକ୍ତେ ଯେସନେ ସର୍ବଜ୍ଞବ ନିସ୍ତାରଣୀ
ଗୃହସ୍ଥ ଅଶ୍ରମ ସେହୁ ପୁଣ୍ୟ ନିକେତନ
ନିତ୍ୟ ବିଚ୍ଚକ୍ତନ୍ତୁ ତହିଁ ଦେବ ନାରାୟଣ । ୧ ।

ପୁଣ୍ୟବ୍ରତୋ ଗୃହ୍ୟସ୍ତ ଗୃହଣୀତ ପତିବ୍ରତା
ପିତୃ ଭକ୍ତାଣ୍ଡ ସନ୍ତାନାଦୁତ୍ତେବ ରମତେହରଃ । ୨

ଯେଗୃହେ ଗୃହସ୍ଥ ସଦା ପୁଣ୍ୟବ୍ରତେ ରତ
ପତିମାସ ଗୃହଣୀତ ଜୀବନର ବ୍ରତ
ପିତୃଭକ୍ତ ଗୁଣବାନ ଯେଗୃହେ ସନ୍ତାନ
ସେସ୍ଥାନେ କରନ୍ତୁ ହରି ନିତ୍ୟ ଅଧ୍ୟୁଷାନ । ୨

ଅଭୟଂ ଗୁରୁରକ୍ରମ୍ୟ ପାତିବ୍ରତ୍ୟଂ ଦୟାହର୍ତ୍ତବଂ
ଶୈବଂ ଶୌଚଂ କ୍ଷମାୟସ୍ତ ତତ୍ତ୍ବେବ ରମତେହରଃ । ୩ ।

ସଜାତ୍ବଂ ଅଭୟଂ ଦୟା, ଭକ୍ତ ଗୁରୁକ୍ତନେ
ସତ୍ୟ ଶୌଚ ସରଳତା କ୍ଷମା ଯେ ଭବନେ
ସେଗୃହେ ଧର୍ମର କ୍ଷେସ୍ତ ଶାନ୍ତର ଅଧାର
ଶୈବେ ସେଗୃହେ ସଦା କରନ୍ତୁ ଦୟାର । ୩

ଅଭିଷେକ୍ ବର୍ଗ ଦମନଂ ଦାନୋପକତ ରକ୍ଷଣଂ
 ସର୍ବଭୂତାଭୟଂ ଯସ୍ତ ଚର୍ଯେବ ରମତେହିତଃ । ୪ ।

ଯେସଦନେ ଷଡ୍ଭୟ ଲଭେ ପଶୁକୟ
 ଅଭ୍ୟାଗତ ଦାନଜନ ଲଭନ୍ତି ଅଶ୍ରୟ
 ଯତ୍ ଅସି ସର୍ବଜୀବ ଲଭନ୍ତି ଅଭୟ
 ବହୁରନ୍ତି ନିତ୍ୟ ତତ୍ ହରି ବୟାମୟ । ୪ !

ପିତାମାତା ଗୁରୁପତ୍ନୀ ଶ୍ଚତୁର୍ଥୋ ବାଳବାପ୍ରଥା
 ଯର୍ଯେତେ ନିତ୍ୟସନ୍ତୁଷ୍ଟା ପ୍ରର୍ଯେବ ରମତେହିତଃ । ୫

ପିତା ମାତା ଗୁରୁପତ୍ନୀ ସୁଲବିତା ମନେ
 ଲଭନ୍ତି ଅଭୁଲଭୃତ୍ ନିତ୍ୟସେ ରବନେ ।
 ରହନ୍ତି ଅନନ୍ଦେ ଯଥା ଶ୍ଚିତ ବନ୍ଧୁଗଣ

ନିତ୍ୟ ବହୁରନ୍ତି ତଥା ଦେବ ଜାଗ୍ରତଃ । ୫
 ମୋଦନ୍ତେ ଶିଶୁବୋଧସଂ ମୋଦନ୍ତେତ ଗୃହେଽଙ୍ଗନାଃ
 ଭୟଂଶ୍ଚୋପି ପ୍ରମୋଦନ୍ତେ ତର୍ଯେବ ରମତେହିତଃ । ୬ ।

ଯେଉବନେ ଶିଶୁଗଣ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ - ବଦନ୍ତ
 ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ - ବଦନ୍ତ ଯତ୍ କୁଳ ନାରୀଗଣ
 ପଶୁ ପକ୍ଷୀଗଣ ଯଥା ପ୍ରମୋଦତ ମନ

ସତତ ଶ୍ରୀହରି ତଥା ବରନ୍ତି ରମଣ । ୬
 ଶ୍ରୀବାନ୍ ଗୃହଣା ବତ୍ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତେ ସର୍ବ ଜନ୍ତବଃ -
 ପ୍ରୀତ୍ୟା ଯସଂ ଗୃହେନିତ୍ୟଂ ତର୍ଯେବ ରମତେହିତଃ । ୭

ଯେଗୁଡ଼େ ଗୁହସ୍ତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭକ୍ତପୂର୍ଣ୍ଣ ମନେ
 ଅନୁଦାନ-ମହାଦାନ ବରେ ଶ୍ରବଣେ
 ସକଳେ ଅନନ୍ଦେ ଯହିଁ ବରନ୍ତି ଅହାର
 ସେଗୁଡ଼େ ଶ୍ରୀହରି ପଦା କରନ୍ତି ବହାର । ୭ ।
 ଯନ୍ତ୍ର ତୁଷ୍ଟୋ ୧ ସ୍ବିଜ୍ଞାନାମିତ ନିତ୍ୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତତେ
 ଯନ୍ତ୍ରାନନ୍ଦରବୋଗେହେ ତତ୍ତ୍ଵେବ ରମତେହରିଃ । ୮ ।
 “ଅହା ହୋଇଲ ମୁ ତୁମ୍ଭ” ଏଅନନ୍ଦରବେ
 ଯେଗୁଡ଼େ କରନ୍ତି ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାନବାଦ ଜବେ ।
 ଜବର ଶୀନ୍ତର ସ୍ଥାନ ଧନ୍ୟସେ ଭବନ
 ନିତ୍ୟ ବିଗ୍ରହନ୍ତୁ ତହିଁ ଶ୍ରୀମଧୁ ସୁଦନ । ୯ ।
 ଅଦୈତ୍ୟ ଭକ୍ତପୂର୍ଣ୍ଣେଷ ବନ୍ଧାଯତ ଗୁହେଜନଃ
 ସର୍ବେ ୧ ଭବମନଃ ଶ୍ରୀଷ୍ଟାସ୍ତ୍ରୋବ ରମତେହରିଃ । ୧୦ ।
 ପରପତ୍ନୀ ପୁତ୍ର ଭୃତ୍ୟାଦି ପରିଜନେ
 ଅଦୈତ୍ୟ ଭକ୍ତପୂର୍ଣ୍ଣେଷ ବନ୍ଧାଯେ ଭବନେ ।
 ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ଏକ ଏକ୍ତ ଅଟେ ପ୍ରାଣ
 ଶ୍ରୀହରି କରନ୍ତି ତଥା ନିତ୍ୟ ଅଧ୍ୟୟନ । ୧୧ ।
 ଯଦି ନିର୍ମୁକ୍ତବେନ ସଂସାରେ ବର୍ତ୍ତତେ ଗୁପ୍ତ
 ଧର୍ମ ଚରଣ ନିଷ୍କାମ ତତ୍ତ୍ଵେବ ରମତେ ହରିଃ । ୧୨ ।
 ନିର୍ମୁକ୍ତବେ ସଂସାରେ ଯେଉଁ ଗୁପ୍ତଜନ
 ଧର୍ମ ବିଧେୟ କରୁଥାଏ ସମସ୍ତ ଯାପନ ।

ଧରଣ୍ୟାମେ ଏବମାସ ଧନ୍ୟ ତା ସଦନ

ନିନ୍ଦ୍ୟ ଦିବ୍ୟକନ୍ତ ତହିଁ ଦେବନାଗପୁଣ୍ୟ । ୧୦

ଗୁପ୍ତାୟତାଶିଳ - କେଶାନୁ ଲଳୟା ସହଚେ ସ୍ବୟଂ
ହରଦାଶ୍ରୀତ ସନ୍ତାପଂ ତର୍ବେକ ରମତେହରଃ । ୧୧ ।

ଅଶେଷ କେଶର ଭାର ଗୁପ୍ତାୟେ ସଦନେ

ଅଗ୍ରହେ କରଇ ସହ୍ୟ ଅମ୍ଳାନବଦନେ ।

ପ୍ରାଣପଣେ ଅଶ୍ରୀତର ହରେ ଦୁଃଖଭାର

ନିନ୍ଦ୍ୟତହିଁ ନାଗପୁଣ୍ୟ କରନ୍ତି ଦହାର । ୧୨ ।

ପରଶମୋ ମିତାଗୁରୋ ଯଦ୍ୟନ୍ତେଶ ଶବକା

ଦେବାଦିଥ୍ୟ ଗୁରୁଶ୍ରଦ୍ଧା ତର୍ବେକ ରମତେହରଃ । ୧୩

ଧର୍ମପଥେ ଅୟ ପରଶମ ମିତାଗୁର

ଦେବତା ଅଦିଥ୍ୟ ଗୁରୁପୂଜା ଯହିଁସାର ।

ପରମ ପଦସ ସେହି ଗୁହସ୍ତ ଭବନ

ନିନ୍ଦ୍ୟ ଦିବ୍ୟକନ୍ତ ତହିଁ ଦେବ ନାଗପୁଣ୍ୟ । ୧୪

ପ୍ରୟତ୍ନ ଲଳିତା ଯତ୍ର ଧେନବୋ ନିନ୍ଦ୍ୟ ଦୁଷ୍ଟଦାଃ

ସୁପୁଷ୍ପ ଫଳତା ବୃକ୍ଷାସ୍ତତର୍ବେକ ରମତେହରଃ । ୧୫ ।

ଯଦନେ ଲଳିତହୋଇ ଯହିଁ ଧେନୁଗଣ

ସୁଧାପମ କ୍ଷୀରଧାରା ବରନ୍ତି ବର୍ଷଣ ।

ଫଳପୁଷ୍ପ ସୁଶୋଭିତ ଯହିଁ ତରୁଗଣ

ସେଗୁଡ଼ିଏ ସଜ୍ଜିତ ହରି କରନ୍ତି ରମଣ । ୧୬

ସୁସଂସ୍କୃତେ ସୁସଂମୃଷ୍ଟେ ଯଦ୍‌ଗୃହେ ସର୍ବତଃ ଶୁଭେ
ବିଶ୍ୱଜ୍ଞାନ୍ୟନ୍ ପାନାନ୍ ତତ୍ତ୍ୱେବ ରମତେହରଃ । ୧୪ ।

ପରିଷ୍କୃତ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ହୃଦ୍ୟ ଯେ ଭବନ

ପବିତ୍ର ପାନାୟ ଶଯ୍ୟା ଅଶନ ବସନ ।

ଯହିଁ ନାମ ଗନ୍ଧ ନାହିଁ ଅଗୁଚିତ୍ରବ୍ୟର

ବିଶିଷ୍ଟ ସେବିତ୍ତାତେ ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର । ୧୪ ।

ସର୍ବଂ ଯଦାନ୍ ପାନାନ୍ ଗୃହ୍ୟା ନିଷ୍ପନ୍ନ ନିବେଦିତଂ

ପରିବାରେ ବୃତ୍ତୋତୁକ୍ତେ ତତ୍ତ୍ୱେବ ରମତେହରଃ । ୧୫ ।

ଅନ୍ନପେୟ ଅତି ଦ୍ରବ୍ୟ ଗୃହ୍ୟାସେ ଭବନେ

ଭକ୍ତିଭାବେ ନିବେଦନ ହରେ ନାରାୟଣେ ।

ପଶ୍ଚାତ୍ ସକଳେ ମିଳି କରନ୍ତୁ ଅହାର

ସେଗୃହେ ଶ୍ରୀହରି ସଦା କରନ୍ତୁ ବହାର । ୧୫ ।

କ୍ଷୁଦ୍ରେ ମହତି ତୁଲ୍ୟେବ ମମତା ଯସ୍ୟ ଗେହନଃ

ନୈବାଳ୍ୟଂ ପରଜ୍ଞାନଂ ତତ୍ତ୍ୱେବ ରମତେହରଃ । ୧୬ ।

ଗୃହ୍ୟଥା ବଜ୍ରସାନ ନବର ବିଗୁର

ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମଭାବେ ଭାବେ ଅପଣାର ।

ଆତ୍ମପର ଭେଦଜ୍ଞାନ ନାହିଁ ଯେ ସଦନ

କରନ୍ତୁ ବିଚାର ତହିଁ ଯଦୁ ନାରାୟଣ । ୧୬ ।

ଶାକ୍ତାନ୍ ଧର୍ମତୋଲବ୍ଧଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ ସ୍ୱଜନାତିଥୀନ୍

ଶ୍ରେଷ୍ଠଂ ଯସ୍ୟ ଗୃହ୍ୟଭୁକ୍ତେ ତତ୍ତ୍ୱେବ ରମତେହରଃ । ୧୭ ।

ଧର୍ମସଥେ ଶାବଦନ୍ତ ବରଅସୋକନ
 ବୋକନ କରାଏ ଅଶ୍ରେ ଅଭୟ ସୁଜନ ।
 ଯେଗୁଣେ ଶେଷାଦ ଗୁପ୍ତା ବରଇଲେକନ
 ବିରାଜନ୍ତୁ ସେହିଗୁଣେ ଦେବୀନାଗପୁଣ । ୧୭

ଧେନୁଧାନ୍ୟଂ ପୁଷ୍କରିଣୀ ଯସାବଜ୍ୟାଶ୍ଚ ପାଦପାଃ
 ଅଭୟଂ ଦକ୍ଷିଣାପ୍ରେମ ତର୍ହେବ ରମତେହୁରଃ । ୧୮.

ଧାନ୍ୟ ଯଥା ପୁଷ୍କରିଣୀ ବୃକ୍ଷ ଫଳବାଜ
 ସ୍ବଚ୍ଛ ଜଳାଶୟ ଧେନୁ ଦୁଷ୍ଟ ବରେଦାନ ।
 ଯେ ଗୁଣେ ଦକ୍ଷିଣାପ୍ରେମ ଅଭୟ ଶିଳାର
 ନିତ୍ୟ ତଥା ନାଗପୁଣ ବରନ୍ତି ବହାର । ୧୮

ଅବ୍ରହ୍ମ ସ୍ତମ୍ଭସର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଗତ୍ସନ୍ତର୍ଷଣଃ ସଦା
 ପ୍ରବର୍ତ୍ତତେ ଯସ ଯଜ୍ଞ ସ୍ତର୍ହେବ ରମତେହୁରଃ । ୧୯

ବ୍ରହ୍ମଠାରୁ ପରମାତ୍ମା ଯାଏ ସବୁଜର
 ଚୂର୍ଣ୍ଣର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୁଣେ ନିତ୍ୟ ଯଜ୍ଞସାର ।
 ସର୍ବସଲ୍ଲେଶର ହୃଦି ଭବନେ ଜାହାର

ସତତ ପରମାନନ୍ଦେ ବରନ୍ତି ବହାର । ୧୯

ବସୁଜରେବ ଗୁହଣୀ ଯସ ସର୍ବସହା ଗୁଣେ
 ସୁଖେ ଦୁଃଖେ ନିର୍ଲିଙ୍ଗାଗ୍ର ତର୍ହେବ ରମତେହୁରଃ । ୨୦

ସୁଖେ ଦୁଃଖେ ନିର୍ଲିଙ୍ଗାଗ୍ର ଗୁହଣୀସେସ୍ଥାନ
 ସବୁ ସହ୍ୟକରିଅଛି ଧରଣୀ ସମାଜ ।

ଗୁରୁତ୍ବ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସେବା ଅନ୍ତର୍ଗତ-ସାର

ଗୋଲେବ-ବିହାରୀ ତଥା ବରନ୍ତୁ ବିହାରୀ । ୨୦

ଗୃହଣା ସ୍ବପ୍ନାଦେ ଯସ୍ୟ ସର୍ବକାର୍ଯ୍ୟେଷୁ ମାଧବଃ
ସମାହୃତେନ ଶୁଚିନା ତଦୈବ ଭ୍ରମତେ ହରିଃ । ୨୯

ଅଟେ ପବନ ଯେଉଁ ଗୁପ୍ତ ବାସୀତ୍ୟ

ହଇଘଟେ ସମାହିତ ଯାହାର ହୃଦୟ :

ସର୍ବଦାୟେ, କରେଯେହୁ ଶ୍ରୀହରିସ୍ତରଣ

ତା ସବୁନେ ନିରାକନ୍ତ ପ୍ରଭୁନାମସୁଖ । ୨୧

ସୁଶ୍ରେୟ ଚପୋବନେବାପି ଚଣ୍ଡାଳ ଭବନେଽଥବା ।

ଯଦୈବ । ବାହ୍ୟତେଜସ୍ୱୀତଦୈବମତେହୁତଃ । ୨୨

ପୂଜନୀୟ ମହର୍ଷିଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ, ଭାବେ,ବନ

ଅଥବା ଘଣ୍ଟିକା ଅତି ଚଣ୍ଡାଳ ଭବନ ।

ଯେବାୟତ୍ତ ରକ୍ଷାକ୍ଷେପେ କରେ ଅବାହନ

ବିବାହକୁ ସେହିସ୍ଥାନରେ ବୈବାହିକ ରମଣ । ୨୩

କ୍ଷୁଧାରେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସାତ୍ତ୍ୱେ ଯମ୍ବୁ ଶୋକାତ୍ତେ ଯନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନୁନ୍ମା

ଭୂତୋଦ୍ଭବଂ ତଲ୍ଲଭତେ ତର୍ହେବ ରମତେହୁଃ । ୨୩

ସ୍ଥାପନା ଦ୍ଵାରା ସ୍ଵାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ

ଶୋକାର୍ତ୍ତର ହୃଦୟରୁ ଶୋକର ନିର୍ବାଣ ।

ସେ ଗୁଡ଼େ ବସ୍ତାର୍ଥକ ଲବଲବସ୍ତ

କିନ୍ତୁ ବସନ୍ତ ଋତୁ ହରିଦୟାମୟ । ୨୩

ଶିରୋନେତ୍ର କହେଲେ କୁର୍ବନ୍ତୁ, କେଁରପି ହିଁପାଃ
 ବୃହସ୍ପତି ସଦାନମ୍ବ୍ରହ୍ମେବ୍ୟରମତେ ହିରଃ । ୧୪
 ଯେବୁହେ ଚୂଡ଼ସ୍ତୁ କାନ୍ତ୍ୟ କରେ ସୁମହତ
 ତଥାପି ସର୍ବସମାପେ ଶିରକରେ ନତ ।
 ନକାଶର ଅଭିମାନ ସଦାନମ୍ବ୍ର ମତ
 ବିଷ୍ଣୁକନ୍ତ ସେ ଭବନେ କମଳାର ପତ । ୧୫

ସମାପ୍ତ ।
